

Ed. 475. Frumvarp til laga [227. mál]

um breyting á lögum nr. 46 25. apríl 1973 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

(Lagt fyrir Alþingi á 98. löggjafarþingi 1976—77.)

1. gr.

7. gr. laganna orðist svo:

Kjarasamningar skulu vera skriflegir. Aðalkjarasamningur skal gerður til eigi skemmri tíma en tveggja ára, miðað við mánaðamót. Gildistökutími skal ákveðast í kjarasamningi.

Nú verða almennar og verulegar kaupbreytingar á samningstímabili, og má þá krefjast endurskoðunar aðalkjarasamnings án uppsagnar. Sá aðili, sem endur-

skoðunar krefst, skal senda gagnaðila sínum, sáttasemjara ríkisins og Kjaradómi skriflega kröfugerð. Gagnaðili skal innan viku frá móttöku bréfanna hafa tekið skriflega afstöðu til þeirra. Náist ekki samkomulag innan tveggja vikna frá kröfugerð, skal sáttasemjari ríkisins sjálfkrafa taka deiluna til meðferðar og reyna sættir. Hafi deila eigi verið leyst innan fjögurra vikna frá kröfugerð, tekur Kjaradómur við málinu til úrskurðar. Kjaradómur skal hafa lagt dóm á ágreiningsefnið innan mánaðar frá því, að hann tók við meðferð málsins. Að öðru leyti skulu ákvæði III. og IV. kafla laga þessara gilda um meðferð þessara mála. Þó skal samningur eða dómur Kjaradóms gilda frá þeim tíma, sem um semst eða Kjaradómur ákveður.

2. gr.

8. gr. laganna orðist svo:

Uppsagnarfrestur kjarasamnings af hendi beggja aðila skal eigi vera skemmri en 3 mánuðir. Uppsögn aðalkjarasamnings felur í sér uppsögn sérsamninga samkvæmt 6. gr.

Uppsögn skal vera skrifleg og send í ábyrgðarbréfi eða kynnt viðtakanda á annan sannanlegan hátt.

3. gr.

10. gr. laganna orðist svo:

Aðili, sem segir upp kjarasamningi, skal samtímis uppsögn senda gagnaðila sínum tillögur um nýjan aðalkjarasamning og megentillögur um sérkjarasamninga. Samningaviðræður skulu þegar uppteknar. Gagnaðili skal innan þriggja vikna frá uppsögn samninga hafa tekið skriflega afstöðu til tillagna að nýjum aðalkjarasamningi og innan sex vikna til megentillagna að nýjum sérkjarasamningum.

4. gr.

12. gr. laganna orðist svo:

Aðili aðalkjarasamnings getur, er slitnað hefur upp úr samningaumleitunum, vísað kjaradeilu til meðferðar sáttasemjara ríkisins í vinnudeilum.

Þegar 3 vikur uppsagnarfrests eru liðnar, skal sáttasemjari ríkisins sjálfkrafa taka kjaradeilu til meðferðar og reyna sættir, hafi deilu eigi verið vísað til hans eða samningur komist á fyrir þann tíma. Sáttasemjari getur þó frestað aðgerðum allt að viku, ef sérstaklega stendur á.

Sáttasemjari ríkisins skal kveða tvo menn sér til aðstoðar við sáttastarfið. Menn þessir hafi réttindi og skyldur sáttasemjara í starfi sínu.

5. gr.

14. gr. laganna orðist svo:

Nú er deila um aðalkjarasamninga eigi til lykta leidd að liðnum sex vikum uppsagnarfrests, og tekur Kjaradómur þá við máli. Aðilar skulu þá þegar senda Kjaradómi greinargerðir um málið, enda er þá sáttameðferð þess á vegum sáttasemjara lokið.

Deila um sérkjarasamninga skal ganga til Kjaradóms að liðnum átta vikum uppsagnarfrests, og skulu þá aðilar senda Kjaradómi greinargerð um málið.

Aðilar geta vísað kjaradeilu til Kjaradóms fyrir á stigi máls en í 1. og 2. málsgr. segir, ef þeir eru um það sammála.

Eftir að sáttasemjari hefur fengið mál til meðferðar, getur hann og vísað máli til Kjaradóms án atbeina aðila, þegar hann telur sýnt, að frekari sáttaumleitanir verði árangurslausar.

6. gr.

16. gr. laganna orðist svo:

Kjaradómur tekur kjaradeilu til meðferðar samkvæmt 14. gr. Hann leitar sátta en kveður upp dóm um ágreiningsefni aðalkjarasamnings eigi síðar en viku fyrir lok uppsagnarfrests.

7. gr.

17. gr. laganna orðist svo:

Kjaradómur skal hafa kveðið upp dóm um ágreining um sérkjarasamninga eigi síðar en mánuði eftir lok uppsagnarfrests. Að ósk beggja aðila og með samþykki Kjaradóms má þó lengja þennan frest um einn mánuð.

Hafi náðst samkomulag um aðalkjarasamning en ekki sérkjarasamninga, skal ágreiningsefnum um þá samninga vísað til Kjaradóms. Um málsmeðferð alla skal fara eftir ákvæðum þessa kafla eftir því sem við á.

Sérkjarasamningar eða úrskurðir Kjaradóms samkvæmt þessari grein skulu koma til framkvæmda um leið og aðalkjarasamningur eða dómur Kjaradóms, sbr. 1. málsg. 7. gr. og 2. málsg. 22. gr.

8. gr.

21. gr. laganna orðist svo:

Kjaradómur skal gæta þess við úrlausnir sínar, að ríkisstarfsmenn njóti samþærilegra kjara og þeir menn með svipaða menntun, sérhæfni og ábyrgð, sem vinna hliðstæð störf hjá öðrum en ríkinu. Þá skal hafa hliðsjón af almennum afkomu-
horfum þjóðarþúsins.

9. gr.

22. gr. laganna orðist svo:

Dómur Kjaradóms er fullnaðarúrlausn kjaradeilu.

Í dómi Kjaradóms skal ákveðið hvenær hann skal koma til framkvæmda, og gildir hann í tvö ár frá lokum gildistíma síðasta samnings.

Dómur bindur aðila á sama hátt sem samningur þeirra, og gilda um uppsögn kjaráákveða hans og framlengingu ákvæði laga þessara, sbr. II. kafla.

10. gr.

24. og 25. gr. laganna falli niður, en í þeirra stað komi ný 24. gr. svohljóðandi:
Kjaradómur sker til fullnaðar úr ágreiningi samningsaðila um:

1. Skipan einstakra manna í launaflokka kjarasamnings.
2. Hver aukastörf sé rétt að telja til aðalstarfs og hver beri að launa sérstaklega.
3. Vinnutíma, yfirvinnu og yfirvinnukaup einstakra starfsmanna eða starfshópa.
4. Ágreining um fæðisaðstöðu og fæðiskostnað einstakra starfsmanna eða starfshópa.

Einstök félög fara með fyrirsvar starfsmanna fyrir Kjaradómi, sbr. 3. málsg. 3. gr. og 6. gr.

11. gr.

29. gr. laganna, sem verði 28. gr., orðist svo:

Nú er sett á fót ný ríkisstofnun, og skal þá ákveða kjör starfsmanna hennar með samkomulagi milli fjármálaráðherra og þeirra aðildarfélaga viðurkenndra heildar-
samtaka, sem í hlut eiga.

Náist ekki samkomulag milli þessara aðila, skal Kjaradómur skera úr deilunni. Sama gildir, ef stofnaðar eru nýjar stöður við stofnanir ríkisins.

12. gr.

31. gr. laganna, sem verði 30. gr., orðist svo:

Kostnaður við Kjaradóm, þar á meðal laun dómenda eftir ákvörðun ráðherra, greiðist úr ríkissjóði.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Aðalkjarasamningi milli fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og Bandalags háskólamanna, sem undirritaður var 9. desember 1975, er heimilt að segja upp með þriggja mánaða fyrirvara miðað við 1. nóvember 1977. Jafnframt falla úr gildi allir sérkjarasamningar, sem byggðir eru á aðalkjarasamningi þessum. Um gerð nýrra samninga fer eftir ákvæðum laga þessara.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Lög nr. 46/1973, sbr. lög nr. 35/1976 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, gilda nú í reynd aðeins um kjör þeirra ríkisstarfsmanna, sem eru félagar í þeim samtökum, sem mynda Bandalag háskólamanna. Heildarendurskoðun og samræming á kjarasamningakerfi ríkisins hefur enn ekki farið fram og virðist eiga nokkuð langt í land. Talið var því nauðsynlegt að gera nokkrar breytingar á lögum nr. 46/1973 og heimila Bandalagi háskólamanna að segja upp gildandi kjarasamningum fyrr en ákvæði þeirra segja til um. Breytingartillögurnar eru gerðar í samráði við stjórn BHM og leggur hún mikla áherslu á, að þær verði samþykktar á þessu þingi.

Um 1. gr.

Lagt er til að sú breyting verði gerð á 7. gr. laganna, að upphaf gildistíma kjarasamnings verði ákveðið í kjarasamningnum sjálfum, en gildistíminn verði áfram tvö ár.

Reglur um endurskoðun kjarasamnings á gildistíma verði óbreyttar að öðru leyti en því, að frestir verði styttnir og gagnaðili skyldaður til að taka skriflega afstöðu til krafna.

Um 2. gr.

Uppsagnarfrestur er styttnur úr fjórum mánuðum í þrjá.

Um 3. gr.

Lagt er til, að tillögur að nýjum aðalkjarasamningi og megintillögur að sérkjarasamningum fylgi uppsögn og gagnaðili verði að gefa skrifleg svör innan ákveðins tíma.

Um 4. gr.

Lagt er til, að frestur sé styttnur um eina viku, og að sáttasemjari ríkisins kveðji tvo menn sér til aðstoðar við sáttastarfið.

Um 5. gr.

Frestur þar til kjaradeilu er vísað til Kjaradóms er styttnur um tvær vikur.

Um 6. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um 7. gr.

Gert er ráð fyrir, að unnið sé að gerð sérkjarasamninga nokkuð jafnhliða gerð aðalkjarasamnings. Verði kjaradeilu um sérkjarasamning vísað til Kjaradóms, skal Kjaradómur leggja úrskurð á deiluna innan mánaðar frá lokum uppsagnarfrests. Þennan frest má þó lengja um einn mánuð með samkomulagi.

Um 8. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um 9. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um 10. gr.

Lagt er til, að Kjaranefnd verði lögð niður og Kjaradómi falin verkefni hennar. Virðist þarflaust að hafa tvær stofnanir til að fjalla um þessi mál. Þetta mun að vísu auka nokkuð störf kjaradómsmanna en ætti samt eigi að vera til kostnaðar-
auka.

Um 11., 12. og 13. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um ákvæði til bráðabirgða.

Síðasti aðalkjarasamningur við BHM var undirritaður 9. desember 1975 og gildi frá 1. júlí 1976. Síðan hafa verið gerðar á þeim samningi smábreytingar. Samkvæmt lögum á samningur þessi að gilda til 1. júlí 1978. Hér er lagt til að heimilað verði að segja samningnum upp miðað við 1. nóvember 1977. Ástæður til þess eru meðal annars þær, að BSRB hefur þegar sagt upp kjarasamningnum sínum. Þess er að vænta að samningar við þá aðilja takist í vor eða sumar, en þeir hafa verkfallsrétt.